

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Livsmedelsverket

Yttrande över Livsmedelsverkets förslag till föreskrifter om planering av besiktning före och efter slakt

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslagsställaren har tidigare, för att kunna styra planeringen kring den kontroll som sker vid slakt och för att på bästa sätt kunna utnyttja sina resurser, tagit fram föreskrifter om planering av besiktning före och efter slakt. Föreskrifterna behöver nu ändras dels med anledning av att förslagsställaren kommer att övergå till ett nytt avgiftssystem för kontrollen vid slakterier och vilthanteringsanläggningar, dels önskemål utifrån praktiska erfarenheter av tillämpningen av föreskrifterna. Trots att merparten av reglerna i sak kvarstår oförändrade, anser förslagsställaren att nya föreskrifter bör beslutas.

Det föreslås att alla slakterier och vilthanteringsanläggningar ska ha ett slaktschema fastställt för kalenderår. Vidare föreslås att mindre anläggningar, med maximalt tio slakttillfällen per år, ska få lättnader i slaktschemats utformning och när besiktning vid slakt ska anmälas. Avgiften vid sena ändringar och avbokningar tas bort tillfälligt. Därutöver föreslås att vilthanteringsanläggningar ska få möjlighet att göra tillfälliga ändringar i sin slaktplanering. Slutligen föreslås en mindre justering kring ändringar och avbokningar för att tydliggöra gällande regler.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 16 augusti 2021.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges att förslagsställaren i augusti 2019 beslutade om föreskrifter om planering av besiktning före och efter slakt. Föreskrifterna trädde i kraft den 9 september 2019 och har tillämpats från den 1 januari 2020. Efter ikraftträdandet framkom vissa tillämpningssvårigheter mot bakgrund av bland annat ett nytt och tillfälligt avgiftssystem med höjda timtaxor för kontrollen och den pågående pandemin, varför förslagsställaren i juni 2020 ändrade föreskrifterna. Dessa ändringar trädde i kraft den 15 juli 2020. Förslagsställaren kommer från den 1 januari 2022 att byta avgiftssystem för kontrollen vid slakterier och vilthanteringsanläggningar och därmed även övergå till efterhandsdebitering. För att kontrollen ska kunna planeras krävs därför vissa ändringar i föreskrifterna, delvis beroende på det system för statsstöd som kommer att finnas. Det har också efter att föreskrifterna tillämpats i drygt ett år, och slaktscheman därvid fastställts vid flera tillfällen, framkommit önskemål både från anläggningarna och internt om

ytterligare ändringar.

Enligt nu gällande föreskrifter ska förslagsställaren fastställa slaktscheman för samtliga slakterier. För slakterier som har ständig närvaro av Livsmedelsverkets personal under slakten ska slaktschemat fastställas för hela kalenderåret. För renslakterier fastställs istället slaktschema för perioden september – april. Övriga slakterier kan idag välja mellan kalenderår eller att använda de två perioderna mars-augusti respektive september-februari. Ett slaktschema innehåller i huvudsak när besiktning före och efter slakt ska ske samt i vilken omfattning. Vilthanteringsanläggningar gör idag slaktanmälan varpå Livsmedelsverket fastställer när besiktning ska ske under den aktuella verksamhetsperioden.

Förslagsställaren har med anledning av ny lagstiftning både inom EU och nationellt tagit fram ett förslag till nya föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. De nya föreskrifterna kommer, i enlighet med reglerna i förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, att innebära att Livsmedelsverket övergår till efterhandsdebitering av avgifterna för kontrollen. Detta innebär att verket inte längre kommer att ta in underlag från anläggningarna för att beräkna den årliga avgiften för planerad kontroll. Livsmedelsverket kommer fortsatt att ha ett stödsystem för slakterier och vilthanteringsanläggningar. Detta system kommer inte att vara reglerat i föreskrifterna utan Livsmedelsverket kommer att fatta beslut om ingående stödbelopp inför varje kalenderår. Villkoren regleras i Livsmedelsverkets regleringsbrev. Stöd kommer efter ansökan att kunna ges bland annat med beaktande av i vilken utsträckning anläggningarna har följt relevanta bestämmelser (artikel 79.3 punkt d i förordningen [EU] 2017/625), så kallade följsamhetskriterier. Livsmedelsverket tänker inledningsvis införa ett följsamhetskriterium för planering av besiktning före och efter slakt, det vill säga följsamhet mot de nu aktuella föreskrifterna.

Livsmedelsverket föreslår utifrån ovanstående att samtliga anläggningar ska ha ett slaktschema som gäller per kalenderår, för att åstadkomma en så effektiv planering som möjligt av utförandet av kontrollen. Livsmedelsverket får genom inlämnade önskemål om slaktschema vetskap om när och i vilken omfattning anläggningarna har för avsikt att slakta. De uppgifter som således fram till nu lämnats av slakterierna och vilthanteringsanläggningarna i samband med avgiftsunderlaget kommer i sin helhet att lämnas när önskemål om slaktschema lämnas in.

Det anges att med denna förändring kan Livsmedelsverket åstadkomma en god planering för hela året kring behovet av bemanning. Det underlättar även hanteringen för både anläggningarna och Livsmedelsverket avseende det system med statsstöd som kommer att vara kopplat till det nya avgiftssystemet. Risken att förlora möjligheten till statsstöd på grund av förbiseende när det gäller följsamheten av föreskrifterna minskar därigenom.

Livsmedelsverket är medvetet om att en övergång till kalenderår i vissa fall kan upplevas som betungande utifrån att det kan vara svårt att långt i förväg planera när slakt ska komma att ske. Detta kommer dock delvis att kunna hanteras genom det förslag om enklare slaktschema för mindre anläggningar som presenteras.

Förändringen innebär sammantaget en minskad administration både för anläggningarna och för Livsmedelsverket genom att utskick, uppgiftslämnande och beslut om slaktschema endast blir aktuellt vid ett tillfälle per år.

Vad gäller slakterier som slaktar ren noterar Livsmedelsverket att deras slaktscheman idag omfattar perioden september-april. Verket anser dock inte att förslagen bör komma att påverka slakterierna i fråga negativt då deras önskemål om schema kan lämnas i god tid innan sista dag för inlämnande den

1 oktober, det vill säga innan samlandet av renarna inleds. Dessa slakterier kommer även att behålla sina lättnadsregler kring när de specifika slaktdagarna ska anmälas. Reglerna gör att Livsmedelsverkets behov av dialog med dessa anläggningar under pågående renslakt för att få välfungerande slaktscheman för både alla anläggningar och verket minskar.

Enligt nu gällande föreskrifter finns speciella lättnadsregler kring bokningen av besiktning vid slakt för slakterier som slaktar ren och vilthanteringsanläggningar. Under den tid som föreskrifterna har tillämpats har det framkommit önskemål både från Livsmedelsverkets personal och från företrädare för mindre anläggningar om att anpassa föreskrifterna för att underlätta för dessa anläggningar. Anläggningar med ett fåtal slakttillfällen per år har mycket svårt att långt i förväg med säkerhet kunna planera för när slakt kommer att ske. Dessa anläggningar lämnar därför idag osäkra underlag, vilket medför att de slaktscheman som Livsmedelsverket fastställer också blir mindre tillförlitliga. Sådana scheman orsakar omfattande administration både för anläggningarna och för Livsmedelsverket för att tillse att tillfälliga ändringar och avbokningar sker i rätt tid. Livsmedelsverket föreslår därför att mindre anläggningar ska få möjlighet att lämna in önskemål om ett övergripande slaktschema. Dessa anläggningar ska sedan under kalenderåret anmäla till Livsmedelsverket en viss tid innan när slakt ska ske. För slakterier som är mindre anläggningar ska anmälan om besiktningens behov göras senast tio arbetsdagar innan dag för besiktning. För vilthanteringsanläggningar som är mindre anläggningar ska anmälan istället göras senast två arbetsdagar innan planerad besiktning. Dessa förslag skapar en lättnad för företagen i deras planering och administration samtidigt som det inte i alltför stor utsträckning påverkar Livsmedelsverkets planering och bemanning.

Livsmedelsverket föreslår att slakterier som slaktar ren undantas från bestämmelserna avseende mindre anläggningar. Detta eftersom sådana slakterier har en specifik lättnadsregel sedan tidigare som är mer generös och anpassad till rennäringens speciella behov.

Livsmedelsverket föreslår att definitionen av en mindre anläggning ska vara kopplat till en anläggnings planerade antal slakttillfällen per kalenderår. Livsmedelsverket har därför undersökt antalet slakttillfällen för det 80-tal anläggningar som har 20 slakttillfällen eller färre per år¹.

Livsmedelsverket konstaterar att det inte finns någon naturlig gräns för hur många planerade slakttillfällen som ska göra att anläggningen omfattas av definitionen av en mindre anläggning. Verket har därför istället utgått från uppgifter från verkets teamchefer om hur många tillfällen som kan vara sannolikt möjliga att planera in med kort varsel utifrån bemanningsmöjligheterna. Verket har även tittat på erfarenheterna av de slaktscheman för små anläggningar som fastställts sedan föreskrifterna började tillämpas. Detta har gett ledning i bedömningen av storleken på de anläggningar som har svårigheter att upprätta tillförlitliga scheman och där det i stället blir scheman som kräver många ändringar. En genomsnittlig liten anläggning bedriver slakt tio månader per år. Det kan anses rimligt att de som har en sådan liten verksamhet att slakt endast sker en gång per månad, det vill säga vid tio tillfällen per år, ska omfattas av undantaget. Livsmedelsverket föreslår därför att med mindre anläggningar ska avses anläggningar med maximalt tio slakttillfällen per kalenderår. Detta skulle innebära att i dagsläget 41 anläggningar skulle omfattas. Livsmedelsverket kan konstatera att av dessa 41 anläggningar som idag skulle omfattas är 28 vilthanteringsanläggningar. Detta blir en naturlig konsekvens av att många sådana anläggningar är mycket små. Vissa vilthanteringsanläggningars verksamhet är dock mer koncentrerad till vissa delar av året beroende på hur jakt bedrivs och utfaller. Eftersom dessa anläggningar endast kräver ett besök vid varje slakttillfälle bedömer verket att det ändå är möjligt att hantera tio slakttillfällen för dessa anläggningar även om de inträffar mer koncentrerat än en gång per månad. Livsmedelsverket vill framhålla att vilthanteringsanläggningarna i fråga fortsatt omfattas av möjligheten att avboka

¹ Se tabell s. 5 i promemorian.

inplanerad besiktning senast kalenderdagen innan.

Livsmedelsverket bedömer att fler än tio slakttillfällen blir svårt att planera in, särskilt som antalet anläggningar som potentiellt omfattas stiger tämligen fort. Ett högre antal anläggningar som omfattas skulle negativt påverka Livsmedelsverkets planeringsmöjligheter och därmed också anläggningarnas möjlighet att få kontroll vid önskat tillfälle. Att definitionen av en mindre anläggning istället skulle omfatta färre antal slakttillfällen än tio skulle i sin tur inte medföra att de anläggningar som Livsmedelsverket identifierat har svårigheter att upprätta slaktscheman enligt gällande regler inte skulle omfattas av bestämmelsen. Livsmedelsverket vill framhålla att för det fall en anläggning planerar om verksamheten under året till att omfatta fler än tio slakttillfällen är detta att betrakta som en ändring av slaktschemat. Kontakt måste då tas med Livsmedelsverket enligt gällande regler för ändring.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen framgår att förslagsställaren har, förutom förslag med ett lägre respektive ett högre antal slakttillfällen, övervägt vissa andra alternativ till användandet av tio slakttillfällen som definition av en mindre anläggning. Det som framförallt har övervägts är en definition koppad till slaktvolym, antalet slaktade djur eller antal slaktveckor för anläggningen samt om anläggningen endast slaktar egna djur.

Avseende den alternativa lösningen att koppla definitionen av mindre anläggning till anläggningens slaktvolym anges att det objektivt kan framstå som en rimlig lösning. Detta särskilt som förslagsställaren i andra sammanhang baserar exempelvis avgiftsnivåer på slaktvolymens storlek. Förslagsställaren har därför undersökt hur slaktvolymerna förhåller sig för de anläggningar som har upp till tjugo slakttillfällen och en slaktvolym upp till 10 ton per år² och har då inte funnit någon korrelation mellan antalet slakttillfällen och slaktvolymen. Detta var ett väntat resultat eftersom slaktvolymen varierar stort beroende på vilka djurslag som slaktas vid anläggningen. Det är i sig heller inte ett större kontrollarbete att kontrollera två nötdjur om totalt 600 kg än vad det är att kontrollera fyra lamm om totalt 60 kg. Förslagsställaren konstaterar därför att det inte är ett bättre alternativ än den föreslagna lösningen.

Vidare anges att förslagsställaren har avfärdat antalet slaktade djur som möjlig grund för vilka anläggningar som ska omfattas. Detta eftersom antalet slaktade djur, på motsvarande sätt som avseende slaktvolymen, inte i sig påverkar kontrollinsatsen. Kan det kontrolleras fler djur vid samma tillfälle minskar den totala arbetsinsatsen per djur.

Inte heller antalet slaktveckor per kalenderår är enligt förslagsställaren ett rimligt alternativ eftersom det är antalet tillfällen som anläggningen behöver besökas under veckorna som är relevant.

Förslagsställaren har slutligen också avfärdat att koppla definitionen av mindre anläggningar till att en anläggning endast skulle slakta egna djur, eftersom det inte påverkar kontrollinsatsen om djuren kommer från egen uppfödning eller transporteras till slakteriet.

Vad gäller effekter av om någon reglering inte kommer till stånd anges avseende bytet till kalenderår för samtliga anläggningar att förslagsställaren vid övergången till efterhandsdebitering av avgifterna för utförd kontroll inte kommer ha någon möjlighet att planera arbetet på längre sikt. Förutom den påverkan detta får på förutsägbarheten för förslagsställarens personal kan det också påverka anläggningar

² Se diagram på s. 6 i promemorian.

negativt då förslagsställaren kan komma att få brist på tillgänglig personal. Brist på personal kan dessutom komma att innebära höjda kostnader för övertid och för inhyrd personal, vilket på sikt skulle kunna medföra en höjning av anläggningarnas avgifter.

Vidare anges att om inte de mindre anläggningarna får de lättnader kring planering som föreslås kommer det fortsatt att finnas svårtillämpade och bristfälliga slaktscheman som orsakar ökad administration i form av ändringar och avbokningar för både anläggningarna och förslagsställaren. Det finns en risk att anläggningarna kan få problem med att förhålla sig till de tidsgränser som finns, vilket skulle kunna påverka deras möjligheter att erhålla stöd för följsamhet. Detta skulle i förlängningen riskera att slå ut slakterier vilket står i direkt motsatsförhållande till livsmedelsstrategin.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar, liksom beskrivningen av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd, är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU. Förslagsställaren bedömer att förslaget inte behöver anmälas enligt vare sig förordningen (1994:2029) om tekniska regler eller förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Den förstnämnda förordningen syftar till tekniska föreskrifter vilket inte är aktuellt i detta fall. Den sistnämnda förordningen härrör från direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden. Direktivet uppställer dels vissa specifika krav på tjänsteutövare som är etablerade i Sverige, dels krav som även rör tjänsteutövare som inte är etablerade i Sverige, utan i ett annat land inom EU/EES, och som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige. De föreslagna föreskrifterna anges inte vara något faktiskt genomförande eller någon nationell anpassning med anledning av EU-regler utan ett utnyttjande av möjligheten att styra planeringen av kontrollen. De föreslagna föreskrifterna uppställer heller inte några sådana krav som omfattas av artiklarna 15 och 39 i direktivet. De tjänsteutövare som berörs är verksamheter och anläggningar som samtliga är etablerade, registrerade och godkända i Sverige. Livsmedelsverket kan utifrån detta inte göra annan bedömning än att någon anmälan inte behöver ske.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren har för avsikt att fatta beslut om föreskrifterna i så pass god tid att de nya reglerna ska komma till anläggningarnas kännedom med god marginal innan de senast den 1 oktober ska ha inlämnat sina önskemål om slaktscheman för 2022.

Vidare anges att förslagsställaren kommer att informera om de nya föreskrifterna och innebörden av dessa. Alla företag som har anläggningar som berörs kommer att få riktad information per e-post och via kontakter med förslagsställarens personal inför att föreskrifterna träder i kraft. Information kommer även att finnas på förslagsställarens webbplats.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkt för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att livsmedelsföretag som driver slakterier och vilthanteringsanläggningar berörs direkt av förslaget. Indirekt berörs även djurtransportörer, djurägare och jägare.

År 2020 uppgick antalet aktiva slakterier och vilthanteringsanläggningar i Sverige till 126 respektive 73 stycken. Av slakterierna var 57 stycken även godkända för vilthantering. Vidare anges att antalet djuruppfödare i Sverige som i slutändan berörs av förslaget endast kan uppskattas. Enligt statistik från Jordbruksverket finns det cirka 30 000 företag med uppfödning av nötkreatur, får, getter, gris och höns.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch kan godtas. Regelrådet har dock inte kunnat återfinna en beskrivning av berörda företag utifrån storlek, vilket är en brist i redovisningen.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Tidsåtgången för anläggningarna anges minska genom en övergång till ett slaktschema per kalenderår eftersom alla därmed ska lämna in önskemål om slaktscheman endast en gång. De mindre anläggningarna får en i viss mån ökad tidsåtgång då de ska anmäla behov av besiktning inför varje slaktillfälle. Detta kompenseras dock av att de får möjlighet att använda ett mindre detaljerat slaktschema och inte behöver lägga tid på tillfälliga ändringar och avbokningar. De administrativa kostnaderna bedöms av Livsmedelsverket därför bli likvärdiga eller något mindre jämfört med idag. Anläggningarna påverkas också av förslaget till ändring på så sätt att färre tidsgränser kopplade till slaktschemat minskar risken för att en anläggning ska mista det statsstöd som kan utgå kopplat till följsamhetskriteriet.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags andra kostnader och verksamhet kan godtas för detta ärende. En beskrivning av ett förslags påverkan på företagens administrativa kostnader ska vanligen beskrivas såväl kvalitativt som kvantitativt och oavsett om förslaget bedöms medföra ökade eller minskade kostnader. Om det inte går att beskriva behöver det anges och motiveras. Regelrådet konstaterar att det i det nu remitterade ärendet endast finns en kvalitativ beskrivning. Såvitt Regelrådet förstår förslaget kan företagen påverkas på olika sätt beroende på vilken verksamhet som bedrivs och verksamhetens storlek. För att få en tydligare bild av förslagets kostnadsmissiga effekter för olika verksamheter hade det varit behövligt med en kvantitativ beskrivning av kostnadspåverkan för ett par exemplarföretag inom olika verksamhetsinriktningar. I avsaknad av en kvantitativ uppskattning av tidsåtgången går det heller inte att säkerställa att den ökade tidsåtgången för mindre företag att anmäla behov av besiktning inför varje slaktillfälle tas ut av möjligheten att använda ett mindre detaljerat slaktschema. Avsaknaden av sådana beskrivningar medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags administrativa kostnader är bristfällig.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags andra kostnader och verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren konstaterar att en gräns på tio slaktillfällen per år för att omfattas av reglerna för mindre anläggningar kan upplevas som negativ i konkurrenshänseende för de anläggningar som har ett något högre antal slaktillfällen per år. Förslagsställaren vill därmed framhålla att för vissa slakterier kan

det finnas möjligheter att föra samman slakt till ett färre antal tillfällen, vilket skulle kunna möjliggöra för anläggningarna att omfattas av undantaget.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har inte kunnat utläsa någon sådan beskrivning i promemorian, som inte redovisas vid annan rubrik i detta yttrande. Regelrådet har heller inte för egen del kunnat se någon sådan påverkan. En utebliven beskrivning kan därför godtas i detta ärende.

Regelrådet finner att en utlämnad beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i detta ärende är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att Livsmedelsverket i utformningen av förslagen har beaktat de särskilda hänsyn som behöver tas till små företag. Tidpunkten för inlämnande av uppgifter för kommande år likriktas för alla anläggningar. För de små anläggningarna, särskilt slakterier som slaktar ren och vilthanteringsanläggningar, finns sedan tidigare lättnadsregler kring planeringen och avbokningar. Detta kompletteras nu med en regel som ger lättnader för fler mindre anläggningar.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan har Regelrådet funnit brister i beskrivningen av berörda företag utifrån storlek, liksom i beskrivningen av förslagets effekter på företagens administrativa kostnader. Bristerna påverkar dock inte den sammantagna bedömningen av konsekvensutredningen.

Vid en sammantagen bedömning finner Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven enligt 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 juni 2021.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Claes Norberg
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande